

Raux, H.F.:

HIRLAPOK MIKROFILMEZÉSÉRE LÉTESÜLT

TÁRSASÁG

A hirlapok megőrzésének és forgalmazásának klasszikus formái egyre súlyosabb problémák elé állítják nemcsak a könyvtárakat, levéltárakat, hanem a nagy közgazdasági szerveket és a sajtó különböző szervezeteit is. Éppen ezért Franciaországban mindezek az intézmények - különösen 1956 óta - aktívan is kiveszik részüket e problémák technikai, adminisztratív és pénzügyi megoldására irányuló erőfeszítésekből.

A külföldön már széltében alkalmazott fény- és különösen mikrofilm-másolás ugyan kezdettől fogva jó megoldásnak látszott, hamarosan jelentkeztek azonban a nehézségek is: a nagyteljesítményű laboratóriumi felszerelés hiánya, következésképpen az előállítás költséges volta és lassúsága, az újságok elolvasására alkalmas mikrofilm-leolvasó berendezés hiánya, - a kényes film raktározásával kapcsolatos problémák, - valamely adott újságlap kikeresésének nehézségei, - stb.

Mindezen nehézségek kiküszöbölésére 1958-ban új, speciális szervezetet hívtak létre: a "L'Association pour la conservation et la reproduction photographique de la presse" /A.C.R.P.P./ nevű, az 1901. törvény értelmében anyagi háson nélkül működő társaságot. Ennek, a Bibliothèque Nationale-on kívül, a következő szervezetek a tagjai: Fédération nationale de la presse française, Confédération de la presse française, Insti-

tut français de presse, Direction de la documentation à la Présidence du conseil és a Direction des journaux officiels. A Társaság elnöki tisztségét Julien Cain, a Bibliothèque Nationale főigazgatója, a főtitkári teendők végzését pedig Jean Prinnet, a Bibliothèque Nationale hirlaptárának vezetője vállalta.

A Társaság - a tájékoztatási minisztérium támogatásával - 1959 márciusában állította üzembe a hirlapok mikrofilmezését végző laboratóriumát. /Paris, 4, rue Louvois/.

A laboratóriumot a legmodernebb készülékekkel szerelték fel. A messzemenően automatizált, nagyteljesítményű felszerelést kisszámú - az adminisztratív titkárral együtt jelenleg 4 főből álló - személyzet kezeli, a másolatok előállításai költsége tehát viszonylag kicsi.

A laboratóriumban kettős munka folyik:

1/ a már nemzeti tulajdonban lévő hirlapok mikrofilmre vétele, - a megállapított szükségletek vagy a jelentkező igények szerinti fontossági sorrendben;

2/ a mai legfontosabb francia hirlapok rendszeres mikrofilmre vétele, mindjárt megjelenésük után.

A Társaság katalógust ad ki a már lemásolt hirlapokról s ezt, kívánságra, ellenszolgáltatás nélkül megküldi az érdekelteknek. Ugyancsak felkérésre - ön-

költségi áron - bárki megkaphatja a mikrofilmek pozitív másolatát is. Az előállítási ár természetesen változó s többek között az egyidejűleg megrendelt másolatok számától is függ.

Eddig 8 nagy francia napilap teljes vagy részleges sorozatáról készült mikrofilm-másolat. Folyamatban van ezenkívül - egy külföldi könyvtár kérésére - a Le Mercure galant felvétele. Az említett katalógusban szereplő hirlapokon kívül - jelentősebb hirlapsorozatokra irányuló igények jelentkezése esetén - a Társaság hajlandó más francia vagy külföldi hirlap felvételét is megfontolni. A költségelőirányzatot a Társaság díjmentesen küldi meg.

Az új mikrofilm-laboratóriumnak - a mikrofilm nyújtotta már ismert előnyök mellett - még egy fontos szolgálatára érdemes rámutatni; ennek különösen a könyvtárak szempontjából van nagy jelentősége. A meglevő folyóiratsorozatok a legritkábban teljesek; még a leggondosabban őrzött, bekötött évfolyamokból is gyakran hiányoznak egyes - főleg számozatlan - füzetek, de legalábbis levelek, s bőven akadnak csonka, sérült levelek is. Ezeknek a hiánynak többé-kevésbé teljes pótlását teszi az új laboratórium lehetővé. A felvételek ugyanis úgy készülnek, hogy a Társaság szakemberek bevonásával, a hazai és külföldi hirlapgyűjtemények átkutatásával egy-egy hirlap teljes, hiánytalan sorozatát igyek-

szik összeállítani. Különösen érdekes ebből a szempontból pl. a Le Mercure galant mikrofilmre való felvételének esete. Több nagy párizsi és vidéki könyvtár végigkutatásával sikerült csak - néhány levél híján, amelyeket az 1721-es cenzura tépett ki valamennyi ismert példányból - összeállítani a teljes sorozatot. Egy másik hirlap, a Le Populaire, egyes számaint csak Hollandiában sikerült megtalálni.

A mai regionális és megyei hirlapokkal kapcsolatban a mutációk nagy száma okoz nehézséget. Ezen a területen a Bibliothèque Nationale által összeállított Journaux français 1944-1956 című központi katalógus nyújt segítséget. A mikrofilmzés alkalmával ugyanazon a mikrofilmen igyekeznek egyesíteni az egyazon napon megjelenő valamennyi helyi mutációt.

Számos külföldi könyvtár kért már a Társaságtól mikrofilm-másolatot francia hirlapokról. Így ui. sok olyan könyvtár is, amely eddig helyhiány miatt nem gyűjthette a francia ujságokat, most költségvetésének nagyobb megterhelése nélkül - olvasói rendelkezésére bocsájthatja a francia hirlapokban található dokumentum-anyagot. A pozitív másolatok számának növekedésével egyre csökken az előállítási költség, ami lehetővé teszi majd a "nem kifizetődő", de a kulturális értékek megmentése szempontjából mégis fontos hirlap-sorozatok felvételét is.

Eredeti cím: L'Association pour la conservation et la reproduction photographique de la presse. /A.C.R.P.P./

Megjelent: Bulletin des Bibliothèques de France, 1959.7/8. no. 343-347.p.

OSzK.ford.sz.: 225o.